

DOI: 10.33663/0869-2491-2025-36-713-722

УДК 347.92

Д. В. БАГРІЙЧУК,
аспірант Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України*
ORCID: 0009-0009-4491-449X

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО ВПЛИВУ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Стаття присвячена проблемі публічного адміністрування ринку фінансового лізингу в Україні в контексті міжнародного досвіду та європейської інтеграції. Розглянуто ключові аспекти адміністративно-правового регулювання, включно з нормативною базою, інституційною архітектурою та практичними механізмами нагляду і контролю. Акцентовано увагу на проблемах фрагментації регулювання, відсутності єдиного регулятора та недостатній адаптованості національного законодавства до сучасних економічних викликів.

Ключові слова: публічне адміністрування, фінансовий лізинг, регулювання, гармонізація, інституційна архітектура, ризик-орієнтовані підходи, міжнародний досвід, цифровізація.

Bagriychuk Dmutro. Features of public influence on the functioning of the financial leasing market: comparative legal analysis

The article is devoted to the problem of public administration of the financial leasing market in Ukraine in the context of international experience and European integration. The paper considers key aspects of administrative and legal regulation, including the regulatory framework, institutional architecture and practical mechanisms of supervision and control. The focus is on the problems of fragmentation of regulation, the absence of a single regulator and the insufficient adaptability of national legislation to modern economic challenges.

Key words: public administration, financial leasing, regulation, harmonization, institutional architecture, risk-based approaches, international experience, digitalization.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку ринкової економіки фінансовий лізинг відіграє важливу роль у стимулюванні інвестиційної діяльності та оновленні основних засобів. Публічне адміністрування цього ринку є важливим елементом забезпечення стабільності, прозорості та ефективності його функціонування. Однак наявна система публічного адміністрування цього ринку характеризується фрагментарністю, відсутністю єдиного

---

* **Bagriychuk Dmutro**, Postgraduate Student of Koretsky Institute of State and Law of the NAS of Ukraine

регулятора та недостатньою адаптованістю до сучасних викликів, що обмежує інвестиційну привабливість, ускладнює правозастосування та знижує рівень захисту прав учасників ринку, що гальмує економічний розвиток України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання публічного адміністрування ринку фінансового лізингу в контексті різних аспектів розглядалися у працях багатьох вітчизняних і міжнародних учених, зокрема, Г. С. Буга, Т. Гарасимів, М. Ф. Криштановича, О. В. Кузьменко, В. Г. Чорної, Л. О. Кожура, П. О. Куцика, О. І. Ковтуна, Г. І. Башнянина, Ю. В. Никитченко Р. Болдуін, М. Кейв, М. Лодж, Е. Крістофферсон, Е. Марті, А. Г. Шерер, Л. Бромберг, Е. Годвін, Ян Рамзі, Х. Кронке, М. Накамура та ін. Однак, попри існування низки наукових праць, присвячених правовим аспектам регулювання фінансового лізингу, питання, пов'язані з публічним адмініструванням цього ринку, гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами, а також впровадження інноваційних інструментів цифровізації залишаються недостатньо вирішеними. Це зумовлює необхідність проведення аналізу особливостей публічного адміністрування ринку фінансового лізингу, з акцентом на дослідженні позитивного іноземного досвіду, що відповідає сучасним економічним і соціальним викликам.

Метою статті є визначення особливостей публічного адміністрування ринку фінансового лізингу, проведення порівняльно-правового аналізу міжнародного досвіду та розробка рекомендацій щодо вдосконалення національного законодавства в умовах інтеграції України до європейського правового простору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Адміністративно-правове регулювання ринку фінансового лізингу в Україні являє собою складний і багаторівневий процес, що охоплює нормативно-правову базу, інституційну архітектуру та практичні механізми реалізації наглядових і контролюючих функцій органів публічної влади. Відповідно до законодавства фінансовий лізинг є господарською операцією, яка передбачає передачу об'єкта лізингу в користування за плату з подальшим правом викупу. Його мета полягає у створенні прозорого, збалансованого та передбачуваного середовища для економічних суб'єктів, забезпеченні сталості фінансової системи, захисті прав споживачів та стимулюванні інновацій.

Чинна нормативна основа регулювання ринку фінансового лізингу в Україні заснована на Законі України «Про фінансовий лізинг» у актуальній редакції. Цей закон установлює правові засади здійснення лізингових операцій, визначає їх сторони, права та обов'язки, основні вимоги до лізингових компаній, а також окреслює контури державного регулювання у цій сфері. Водночас застосовуються положення Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», який закріплює підходи до ліцензування, нагляду та контролю за фінансовими установами, включно з лізинговими.

Важливим елементом нормативної бази є підзаконні акти, зокрема регуляторні правила, прийняті Національним банком України та раніше Нацкомфінпослуг, які визначають спеціальні вимоги до надання лізингових послуг, звітності, дотримання фінансових нормативів, стандарти корпоративного управління, процедури розкриття інформації та захисту прав споживачів.

Науковці звертають увагу на те, що нормативно-правове поле в Україні зазнало суттєвих змін у зв'язку з реформуванням системи нагляду за небанківськими фінансовими установами, зокрема після передачі повноважень щодо нагляду за лізинговими компаніями від Нацкомфінпослуг до Національного банку України¹. М. Ф. Криштанович у своїх дослідженнях вказує, що така інституційна трансформація має посилити ефективність нагляду, підвищити ступінь незалежності регулятора та забезпечити кращу інтеграцію лізингового ринку в загальну систему фінансового моніторингу². Г. С. Буга зазначає, що поєднання контролю за банківськими і небанківськими установами в руках НБУ може створити умови для більш збалансованого та пропорційного регулювання, оскільки це зменшить фрагментацію наглядових повноважень і сприятиме підвищенню прозорості ринку³. З іншого боку, деякі науковці, наприклад П. О. Куцик та ін., звертають увагу, що надмірна централізація контролю може призвести до надто жорстких вимог, які гальмують розвиток ринку, особливо якщо відсутні гнучкі інструменти регулювання⁴. Ця дискусія є важливою, оскільки відображає напруженість між необхідністю забезпечення стабільності та здатністю ринку до інновацій.

Роль центральних органів виконавчої влади у здійсненні регуляторних і наглядових функцій у сфері лізингу значною мірою визначена законодавством і підзаконними актами, що встановлюють компетенцію цих інституцій. Історично основним наглядовим органом за діяльністю лізингових компаній виступала Нацкомфінпослуг, яка здійснювала ліцензування, реєстрацію, контроль за дотриманням фінансових нормативів, застосовувала заходи впливу та накладала санкції⁵. Проте у межах т. зв. сплету функцій повноваження Нацкомфінпослуг було розподілено між Національним банком України та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Відтак з липня 2020 р. Національний банк України отримав право здійснювати нагляд за ринком небанківських фінансових послуг, включно з лізинговими компаніями. Цей крок покликаний посилити інституційну спроможність нагляду, підвищити професійний рівень інспекцій, забезпечити впровадження сучасних ризик-орієнтованих підходів та створити умови для адаптації українського регуляторного середовища до стандартів ЄС.

Згідно з науковими розвідками В. Б. Авер'янова, які стосуються адміністративного права, ефективність публічного управління на ринках фінансових послуг залежить не лише від якості нормативної бази, а й від інституційної архітектури – зрозумілих і прозорих взаємодій між органами виконавчої влади та підзвітністю цих органів перед суспільством⁶. Така позиція знахо-

дить відображення в діяльності Міністерства фінансів України та Міністерства економіки України, які беруть участь у формуванні державної політики, створенні стратегічних документів та ініціації законодавчих змін, спрямованих на розвиток фінансового ринку та забезпечення його стабільності. З іншого боку, політико-правова роль Кабінету Міністрів України полягає в затвердженні стратегій, наданні повноважень спеціалізованим органам і контролю за їх реалізацією.

Адміністративні процедури, пов'язані з ліцензуванням, контролем, наглядом і санкціями, становлять ключовий інструментарій публічного адміністрування ринку фінансового лізингу. Ліцензування лізингових компаній, як відомо, є першим етапом, який покликаний гарантувати, що на ринок виходять лише ті суб'єкти, які відповідають установленим вимогам щодо статутного капіталу, ділової репутації керівництва, прозорості структури власності та дотримання фінансових нормативів. Наступним важливим аспектом є контроль і нагляд за діяльністю ліцензіатів, який здійснюється через аналіз фінансової звітності, інспекційні перевірки, моніторинг ринкових тенденцій та оцінку ризиків, пов'язаних з діяльністю конкретних установ. Заходи контролю та нагляду повинні бути пропорційними до ступеня ризиків, які створює той чи інший учасник ринку, і не повинні надмірно обтяжувати прозорих та добросовісних операторів.

У країнах Європейського Союзу (ЄС) ринок фінансового лізингу регулюється як національним законодавством, так і нормативно-правовими актами ЄС. Зокрема, Директива 2008/48/ЄС про кредитні угоди для споживачів передбачає мінімальні стандарти прозорості договорів лізингу. Публічне адміністрування здійснюється переважно через незалежні фінансові регулятори, які контролюють дотримання норм захисту прав споживачів, ліцензування лізингових компаній і запобігання недобросовісній конкуренції.

Зокрема, модель Європейського Союзу вирізняється застосуванням гармонізованих стандартів і підходу до «паспортизації» фінансових послуг, включно з лізинговими операціями. Так, уже згадана Директива 2008/48/ЄС щодо кредитних угод для споживачів, а також положення MiFID II (Directive 2014/65/EU), що регулює діяльність фінансових посередників, спрямовані на створення єдиного внутрішнього ринку фінансових послуг, гармонізацію правил ліцензування, нагляду, звітності та захисту прав споживачів. Завдяки «паспортизації» фінансові установи, що отримали ліцензію в одній державі-члені, можуть надавати послуги в інших державах ЄС без проходження повторних ліцензійних процедур, що стимулює конкуренцію та розвиток транскордонних фінансових операцій. Отже, європейська модель спирається на правову гармонізацію, тісну співпрацю між наглядовими органами, прозорі процедури ліцензування й моніторингу та уніфіковані стандарти захисту прав споживачів.

На відміну від європейської інтегрованої моделі, США мають більш децентралізовану, але потужну та гнучку систему публічного адмініструван-

ня фінансових ринків. Федеральна резервна система (Federal Reserve System) установлює монетарну політику та здійснює макропруденційний нагляд, підтримуючи фінансову стабільність. Офіс валютного контролера (Office of the Comptroller of the Currency, OCC) відповідає за нагляд над національними банками та окремими небанківськими установами, а Бюро захисту прав споживачів фінансових послуг (Consumer Financial Protection Bureau, CFPB) зосереджується на захисті прав користувачів фінансових послуг, прозорості умов договорів, уникненні недобросовісних практик і забезпеченні доступності фінансових продуктів. Проте, як зауважує Ю. Никитченко, в американській системі інколи бракує уніфікованих стандартів, через що може виникати фрагментація вимог, а регуляторна конкуренція між штатними та федеральними органами здатна ускладнювати діяльність іноземних учасників ринку⁷. Перевагою американської моделі є акцент на захисті прав споживачів (акцент на судову практику), інструментальний підхід до інновацій, ринкових механізмів та ефективних заходів протидії недобросовісній поведінці.

Канада пропонує інший підхід, що поєднує федеративну структуру та провінційні особливості в контексті публічного адміністрування фінансового ринку, включно з лізинговими операціями. Офіс керівника фінансових установ (Office of the Superintendent of Financial Institutions, OSFI) забезпечує нагляд за банками та страховими компаніями, а також за різними фінансовими посередниками на федеральному рівні. Водночас провінції мають власні регулювальні органи, що відповідають за певні аспекти фінансової діяльності, включно з небанківськими фінансовими установами, до яких належать і лізингові компанії. Така модель дає змогу враховувати регіональні специфіки, потреби місцевого бізнесу та культурно-економічні особливості різних провінцій. З іншого боку, федеративна модель потенційно створює ризики неоднорідності законодавства, ускладнення для гравців, які прагнуть діяти на національному ринку, а також потребує значних зусиль з координації. У дослідженнях В. Б. Авер'янова підкреслюється, що відсутність повної гармонізації може ускладнювати імплементацію єдиних міжнародних стандартів, проте ця система доволі стійка та здатна швидко адаптуватися до викликів¹. Такий варіативний підхід, на нашу думку, дає змогу балансувати між централізованим наглядом і регіональною специфікою, створюючи умови для конкуренції регулятивних практик між провінціями та формуючи поле для інституційних інновацій.

Японія ж пропонує централізовану модель, де ключову роль в адмініструванні фінансового ринку відіграє Агентство з фінансових послуг Японії (Financial Services Agency, FSA). Цей орган має широкі повноваження: від ліцензування фінансових установ і встановлення нормативів діяльності до нагляду, інспекцій та застосування санкцій. Особливість японської системи полягає в акценті на стійкості фінансового сектору та захисті користувачів, при цьому державна політика спрямована на довгострокову стабільність і мінімізацію системних ризиків. Це створює передумови для формування

культури комплаєнсу та добросесності. Такий підхід гарантує передбачуваність і високу захищеність інтересів споживачів, але іноді стримує розвиток нових бізнес-моделей.

Порівняння позицій різних науковців щодо цих моделей дає змогу виокремити кілька ключових аспектів дискусії. В. Б. Авер'янов у своїх теоретичних підходах до адміністративного права, а також О. В. Кузьменко, яка аналізує публічне управління у фінансово-правовій сфері, звертають увагу на загальні принципи: прозорість, підзвітність, збалансованість регулювання, захист прав споживачів та доступ до ринку^{14, 5}. Зіставлення цих позицій свідчить про відсутність універсальної, ідеальної моделі, адже кожна юрисдикція прагне оптимізувати регулювання з огляду на історичні, соціально-економічні та правові умови.

Однак, якщо розглядати питання перспективності певної моделі, варто зважати на потребу сучасних ринків у динамічному та адаптивному регулюванні. Аналізуючи досвід ЄС, США, Канади та Японії, можна виявити певний консенсус: ефективне адміністративне регулювання ринку фінансового лізингу потребує поєднання чітких нормативів, прозорих ліцензійних і наглядових процедур, ризик-орієнтованих підходів та належного захисту споживачів. Загалом фахівці зазначають, що найбільш перспективною є модель, що поєднує переваги гармонізації з можливістю національної або регіональної адаптації, враховуючи специфіку конкретної юрисдикції^{3, 15}. Тобто перспективним виявляється компромісний варіант, в якому існують гармонізовані стандарти на наднаціональному рівні (подібно до ЄС), але зберігається простір для інновацій та експериментів (як у Канаді), а захист прав споживачів органічно вбудовано в регуляторну систему (як у США та Японії). Такий підхід, на нашу думку, також узгоджується з прагненням до міжнародної координації, обміну даними та найкращими практиками, що постає особливо важливим у глобалізованому фінансовому середовищі.

Отже, порівняльно-правовий аналіз моделей публічного адміністрування ринку фінансового лізингу, які застосовуються в ЄС, США, Канаді та Японії, наочно демонструє, що немає єдиного універсального рецепту для ефективного та гнучкого регулювання. Європейська модель приваблює своєю гармонізацією та транскордонністю, американська – децентралізацією та інноваційністю, канадська – гнучкістю у федеративних умовах, а японська – надійністю та довгостроковою стабільністю. Вибір певного підходу залежить від інституційного контексту, правових традицій, економічних і політичних умов. У майбутньому можна очікувати подальшої конвергенції моделей, їх збагачення новими елементами, зумовленими технологічним прогресом, підвищенням ролі екологічних і соціальних критеріїв, а також зростаючою значущістю захисту даних та кібербезпеки. Така еволюція потребуватиме від наукової спільноти та практиків подальших досліджень, спрямованих на осмислення цих процесів та вироблення рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правових механізмів публічного адміністрування.

У контексті цього можемо зазначити, що в Україні регулювання ринку фінансового лізингу залишається недостатньо розвиненим і стикається з низкою проблем і недоліків, які гальмують його розвиток. Так, однією з ключових проблем є відсутність уніфікованої нормативно-правової бази, що створює труднощі у правозастосуванні. Наприклад, різні аспекти фінансового лізингу регулюються не тільки Законом «Про фінансовий лізинг», а й іншими актами, що призводять до розмитості правових норм і суперечностей у практиці їх застосування. Для вирішення цієї проблеми необхідно здійснити комплексну ревізію та гармонізацію нормативно-правової бази, враховуючи європейські стандарти, зокрема положення Директив ЄС.

Крім того, відсутній спеціалізований регулятор у сфері фінансового лізингу. Замість цього функції контролю розпорозені між кількома органами, такими як Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку тощо. Це не лише ускладнює координацію їхньої діяльності, а й знижує ефективність нагляду за ринком загалом. Оптимальним рішенням є створення єдиного спеціалізованого регулятора, який зможе централізовано здійснювати контроль та координацію діяльності учасників ринку фінансового лізингу.

Ще однією проблемою є недостатній рівень захисту прав споживачів. У чинному законодавстві не передбачено ефективних механізмів для захисту лізингоодержувачів у разі виникнення спорів або дефолту. Наприклад, відсутні чітко прописані процедури вирішення конфліктів між сторонами договору лізингу, що може призводити до зловживань і втрати довіри до цього фінансового інструменту. На нашу думку, слід розробити ефективні процедури захисту прав споживачів, включаючи механізми mediaції та арбітражу, а також створення незалежного органу з розгляду скарг споживачів.

Удосконалення публічного адміністрування ринку фінансового лізингу в Україні також полягає у впровадженні кращих європейських практик. Оскільки наша держава перебуває на етапі реформування економіки та адаптації до європейських стандартів, європейська модель є найбільш релевантною. Гармонізація з нормативно-правовими актами ЄС, зокрема впровадження принципів прозорості, транскордонності та захисту прав споживачів, сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості ринку фінансового лізингу.

Водночас децентралізований американський підхід може стати джерелом натхнення для більшої гнучкості в регулюванні фінансового лізингу в регіонах України, враховуючи процес децентралізації та передачу частини адміністративних повноважень на місцевий рівень. Приклади Канади, з її федеративною структурою, також можуть бути корисними для оптимізації взаємодії між різними рівнями влади та уникнення дублювання функцій регуляторів.

Японський акцент на довгостроковій стабільності та надійності регулювання є особливо важливим для України, де значну роль відіграє створення довіри до фінансових інститутів. Упровадження японського досвіду у сфері

моніторингу та управління ризиками може допомогти забезпечити стійкість ринку фінансового лізингу навіть за умов економічної нестабільності.

Окрему увагу варто приділити питанням кібербезпеки та захисту даних, які набувають особливого значення в контексті цифровізації адміністративних процесів. Упровадження електронного документообігу в Україні, поряд із забезпеченням належного рівня безпеки інформації, може стати важливим інструментом для підвищення ефективності адміністрування та спрощення процедур у сфері фінансового лізингу.

Отже, Україна має унікальну можливість поєднати кращі практики європейської гармонізації, американської інноваційності, канадської гнучкості та японської стабільності для створення збалансованої моделі публічного адміністрування ринку фінансового лізингу, що відповідатиме сучасним викликам і сприятиме економічному зростанню.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Ефективне публічне адміністрування ринку фінансового лізингу є важливим чинником економічного зростання, забезпечення стабільності та інвестиційної привабливості. Аналіз моделей регулювання в Україні та за кордоном показав, що найбільш перспективним є поєднання гармонізації правових стандартів із можливістю адаптації до національних або регіональних особливостей.

Україна має враховувати успішні практики: ЄС – гармонізація законодавства та паспортизація фінансових послуг для інтеграції в єдиний ринок; США – гнучкі децентралізовані підходи для підтримки інновацій; Канада – адаптація до регіональних умов у федеративній структурі; Японія – акцент на довгострокову стабільність і довіру через централізоване регулювання. А також необхідно вдосконалювати нормативно-правову базу, створити єдиний регулятор, упровадити ризик-орієнтовані підходи і забезпечити захист прав споживачів. Інтеграція міжнародних стандартів, підтримка цифровізації та посилення координації між рівнями влади уможливають сформувати стійкий і прозорий ринок фінансового лізингу.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні ефективності інституційної реорганізації, що відбулася після передання функцій нагляду за ринком фінансового лізингу від Нацкомфінпослуг до Національного банку України, аналізі ефективності нових підходів до координації між регуляторними органами та впливу цього на регулювання ринку, а також з'ясуванні впливу таких змін на зниження фрагментації та покращення регуляторної прозорості.

1. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч.: у 2 т. Т. 1: Загальна частина / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). Київ: Юридична думка, 2004. 584 с.
2. Буга Г. С. Забезпечення безпеки у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні: адміністративно-правові засади: монографія. Одеса: Гельветика, 2022. 404 с.
3. Гарасимів Т. Гармонізація як раціональний спосіб приведення національного законодавства до міжнародно-правових стандартів. *Вісник Національного університе-*

ту «Львівська політехніка». Серія «Юридичні науки». 2022. № 4 (36). URL: <https://science.lpnu.ua/law/all-volumes-and-issues/volume-9-number-436-2022/harmonization-rational-mode-bringing-national> 4. Криштанович М. Ф. Основна характеристика публічного управління у сфері фінансів України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1815> (дата звернення: 15.12.2024). 5. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія. Київ, 2005. 352 с. 6. Кузьменко О. В., Чорна В. Г., Кожура Л. О. Фінансова відповідальність органів публічного адміністрування, що діють за принципом субсидіарності. *Наукові перспективи*. 2024. № 1. С. 668–677. 7. Кущик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів: ЛКА, 2015. 594 с. 8. Ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг. Нацбанк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/licensing-nonbanking/lic-financial-services> (дата звернення: 15.12.2024). 9. Національний банк розширює та поглиблює нагляд за небанківськими надавачами фінансових послуг. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-rozshiryuete-pogliblyuete-naglyad-za-nebankivskimi-nadavachami-finansovih-poslug> (дата звернення: 15.12.2024). 10. Никитченко Ю. В. Лізинг в Україні і США: спільне та відмінне. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 7. С. 100–104.

Reference

1. Administrative Law of Ukraine. Academic Course: textbook: in 2 volumes. Vol. 1. General Part / editorial board: V. B. Averyanov (chairman). Kyiv: Legal Thought, 2004. 584 p. 2. Buha H. S. Security Assurance in the Field of Non-Banking Financial Institutions in Ukraine: Administrative and Legal Foundations: monograph. Odesa: Helvetica, 2022. 404 p. 3. Harasymiv T. Harmonization as a Rational Way of Bringing National Legislation to International Legal Standards. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: "Legal Sciences"*. 2022. № 4 (36). 4. Kryshtanovych M. F. Main Characteristics of Public Administration in the Financial Sphere of Ukraine. *Public Administration: Improvement and Development*. 2020. № 5. 5. Kuzmenko O. V. Theoretical Foundations of Administrative Process: monograph. Kyiv, 2005. 352 p. 6. Kuzmenko O. V., Chorna V. H., Kozhura L. O. Financial Responsibility of Public Administration Bodies Operating on the Principle of Subsidiarity. *Scientific Perspectives*. 2024. № 1. P. 668–677. 7. Kutsyk P. O., Kovtun O. I., Bashnianyn H. I. Global Economy: Principles of Formation, Functioning, Regulation and Development: monograph. Lviv: LCA, 2015. 594 p. 8. Licenses for Conducting Financial Services Activities. National Bank of Ukraine. 9. The National Bank Expands and Deepens Supervision of Non-Banking Financial Service Providers. 10. Nykychenko Yu. V. Leasing in Ukraine and the USA: Common and Different Features. *Investments: Practice and Experience*. 2020. № 7. P. 100–104.

Bagriychuk Dmutro. Features of public influence on the functioning of the financial leasing market: comparative legal analysis

Abstract. The article examines the peculiarities of public administration of the financial leasing market in Ukraine in the context of international experience and integration into the European legal space. The main focus is on the analysis of the administrative and legal regulation of the market, its regulatory framework, institutional architecture, as well as oversight and control mechanisms. The study highlights the problems of regulatory fragmentation, the absence of a single regulator, and the

insufficient adaptation of national legislation to modern challenges, which limit the efficiency of market functioning and investment attractiveness.

A comparative legal analysis of financial leasing regulation models in four key jurisdictions: the European Union (EU), the USA, Canada, and Japan, is carried out. The study emphasizes the advantages and disadvantages of each model. It is established that the European model is distinguished by the harmonization of regulatory standards and the provision of cross-border financial services, which contributes to increased transparency and simplified licensing. The American system is characterized by decentralization, flexibility in regulation, and innovative approaches to problem-solving. The Canadian model stands out for its adaptability to regional conditions, which allows for taking into account the specifics of different provinces, while the Japanese system is focused on long-term stability and predictability.

Special attention is paid to the analysis of harmonized EU standards, which are based on directives, in particular MiFID II and Directive 2008/48/EC. Thanks to the "passporting" of financial services, the European model contributes to reducing barriers to entry for new market players and ensuring the unity of regulatory approaches. At the same time, the USA uses risk-based approaches, focusing on consumer protection and supporting innovative solutions, particularly in the field of financial technologies. The Canadian system demonstrates effectiveness in balancing centralized oversight and regional specifics, while the Japanese model ensures a high level of trust in financial institutions due to strict supervision and the implementation of corporate governance mechanisms.

The article emphasizes the need to adapt Ukrainian legislation to European standards and implement best practices from other countries. The creation of a single regulator for the financial leasing market is proposed, which will ensure centralized licensing, monitoring, and oversight of market participants. The introduction of digitalization, the development of effective consumer protection mechanisms, and the application of risk-based approaches are also recommended as key steps to improve the regulatory system.

Based on the conducted analysis, it is stated that the most promising approach for Ukraine is one that combines the harmonization of standards with the ability to adapt to national and regional conditions. This will allow for the creation of an effective, transparent, and sustainable model of public administration that will meet modern challenges and contribute to economic development.

Key words: *public administration, financial leasing, international experience, harmonization, digitalization, consumer protection, risk-based approaches.*